

DUM č. 2 v sadě

20. Ze-2 Evropa

Autor: Drahomír Hlaváč

Datum: 30.6.2014

Ročník: 2AV, 3AV

Anotace DUMu: Evropa. Povrch, vodstvo.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

EVROPA – PŘÍRODNÍ POMĚRY

POVRCH, VODSTVO

Povrch

- ▶ geograficky nejstarší části – Východoevropská rovina a Baltský štít – prahorní jádro
- ▶ geologickým vývojem připojování mladších pásemných pohoří

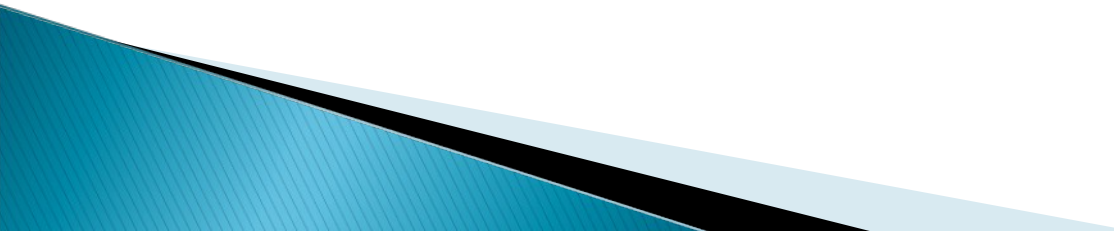
Kaledonské vrásnění

- ▶ počátek prvohor
- ▶ nejstarší pásemné pohoří Evropy
- ▶ z Irska přes Skotsko a Skandinávii na Špicberky
- ▶ v současnosti denudovaná plochá horská pásma
- ▶ nejvyšší **Skandinávské pohoří**

Hercynské vrásnění

- ▶ konec prvohor
- ▶ západní a střední Evropa
- ▶ dnes plošinatý a zarovnaný tvar
- ▶ vysočiny
- ▶ Česká vysočina (Krkonoše)

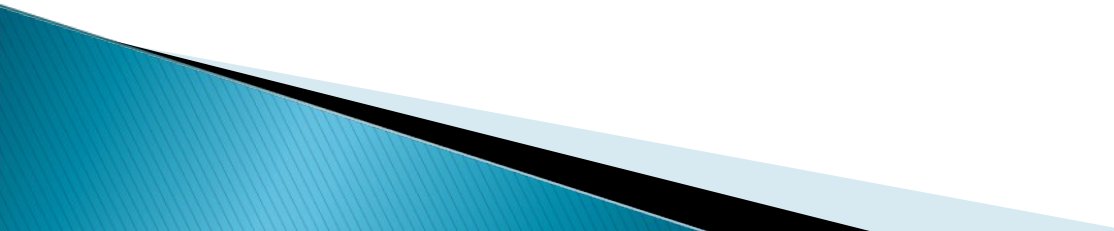
Alpinské vrásnění

- ▶ třetihory
 - ▶ vyvrásněny Alpy, Pyreneje, Apeniny, Karpaty a Balkánské pohoří
 - ▶ sopečné erupce – **Vesuv, Etna, Stromboli**
 - ▶ zemětřesení (Skopje, Bukurešť ...)
-

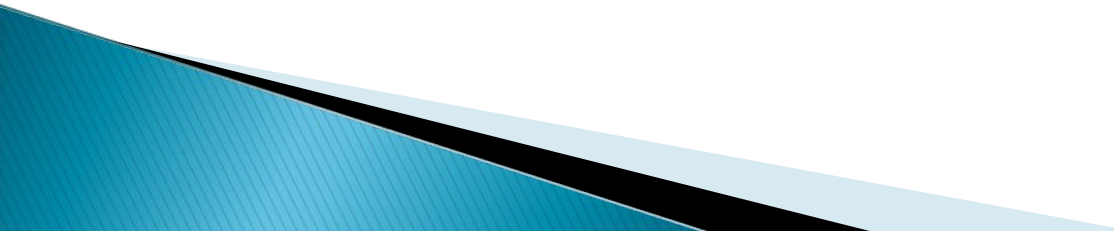
Doba ledová

- ▶ čtvrtohory
- ▶ kontinentální zalednění, horské ledovce
- ▶ pevninský ledovec na hranici:
Belgie–Harz–Sudety–Karpaty
vznik fjordů ve Skandinávii

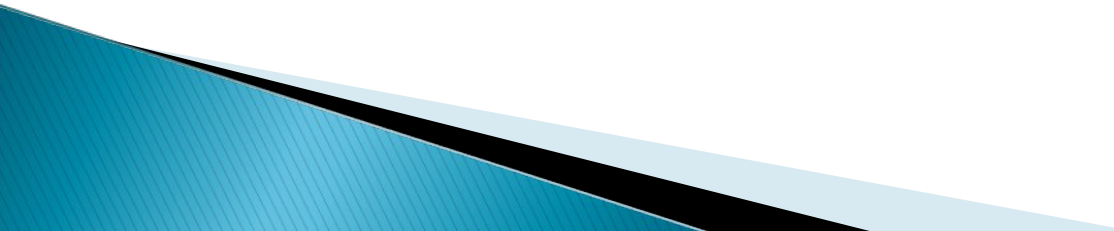
Práce s atlasem

- ▶ Vyhledej nejvyšší a nejnižší bod Evropy
 - ▶ Vyhledej a urči zeměpisnou polohu aspoň tří sopek v Evropě
 - ▶ Do kterých zemí zasahuje pohoří:
 - a) Alpy
 - b) Pyreneje
 - c) Apeniny
 - d) Skandinávské pohoří
-

Vodstvo

- ▶ hustá říční síť
 - ▶ asi 80% povrchu odvodňováno do okrajových moří Atlantského a Severního ledového oceánu
 - ▶ asi 20% plochy bezodtoká oblast (Kaspické moře)
 - ▶ nejdelší řeky: **Volha, Dunaj**
-

Režimy řek

- ▶ Řeky východní Evropy
 - maxima na jaře a počátkem léta
 - ▶ Středoevropské řeky
 - maxima počátkem jara
 - ▶ Západoevropské řeky
 - maxima v zimě
 - ▶ Jihoevropské řeky
 - maxima v zimě
-

Jezera

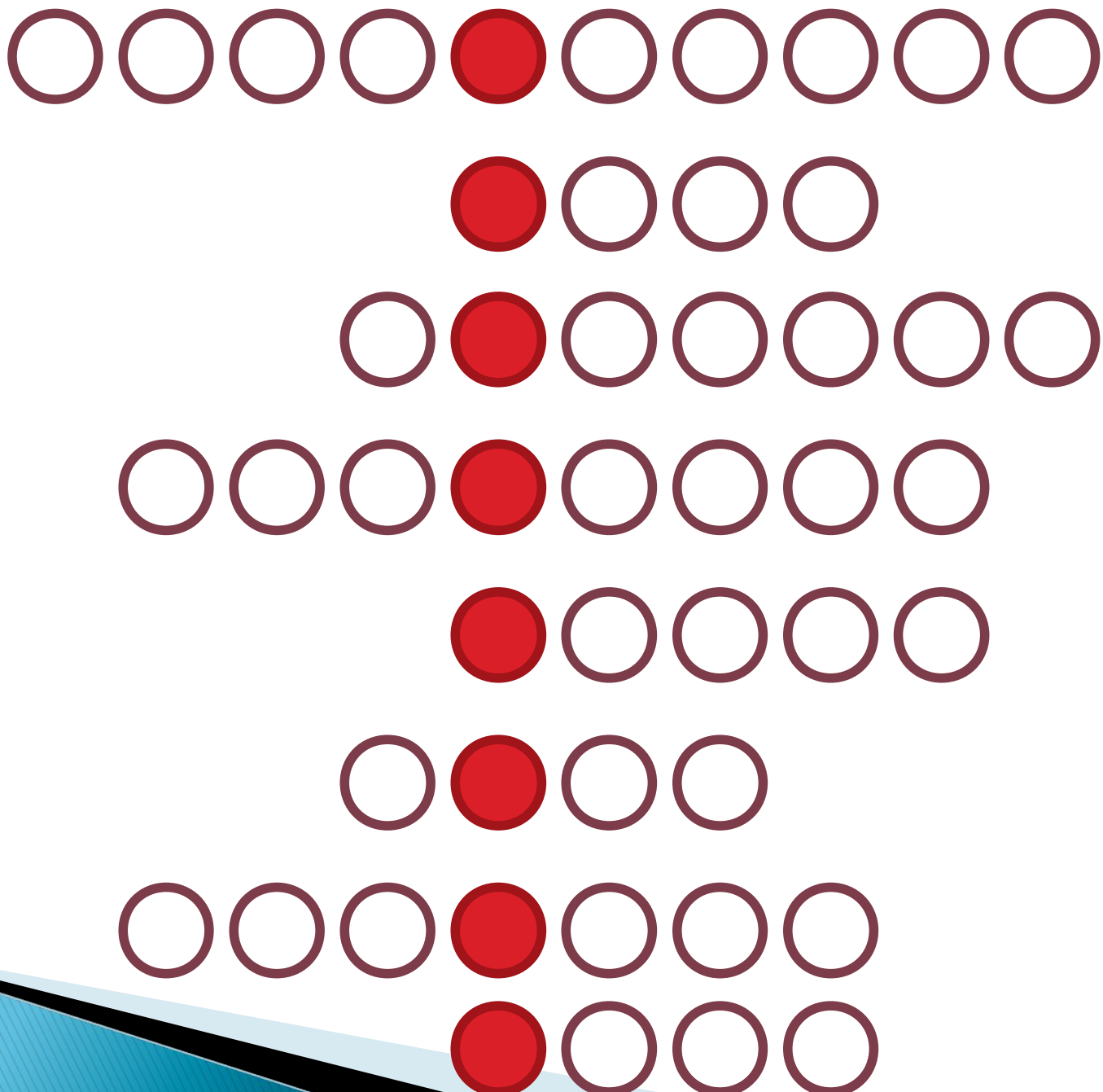
- ▶ většina ledovcového původu
- ▶ nejvíce v severní a střední Evropě
- ▶ vznik jezerních plošin: Finská, Mazurská, Meklenburská
- ▶ v Alpách hrazená ledovcová jezera (Ženevské, Lago Maggiore)
- ▶ největší jezero – **Ladožské jezero**
(tektonického původu přemodelované erozí pevninského ledovce)

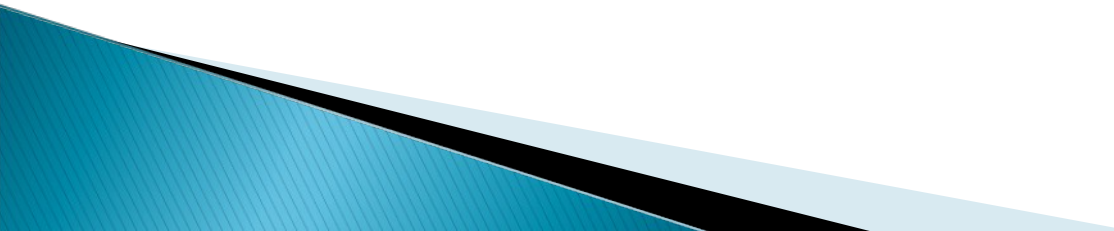
Práce s atlasem

- ▶ Výše uvedená jezera vyhledej a zaznač do přiložené mapky
- ▶ Kterými státy protéká řeka:
 - a) Volha
 - b) Dunaj
 - c) Rýn

Odpovídej ANO/NE

- ▶ 1.) protéká Dunaj pěti hlavními městy?
- ▶ 2.) je řeka Volha nejdelší řekou Evropy?
- ▶ 3.) zdrojem vody řeky Seiny jsou především dešťové srážky
- ▶ 4.) řeka Rýn protéká postupně šesti zeměmi
- ▶ 5.) ústí řeky Labe má deltovitý tvar
- ▶ 6.) Ženevské jezero leží na hranici Švýcarska a Francie

- ▶ Nejstarší vrásnění v Evropě
 - ▶ Německý název pro řeku Labe
 - ▶ Druhé největší evropské jezero
 - ▶ Nálevkovité ústí
 - ▶ Řeka protékající hlavním městem Maďarska
 - ▶ Italský jezero
 - ▶ Doba ledová
 - ▶ Název sicilské sopky
-

Zdroje

- ▶ Pavel Kantorek, Sylvie Mikulcová, Zeměpis II. v kostce, Fragment, 2008, ISBN 978-80-253-0585-0
- ▶ Jeřábek Milan, Anděl Jiří, Peštová Jana, Kastner Jiří, Zeměpis 8 pro ZŠ a VG UČ, Fraus, ISBN 978-80-7238-517-1
- ▶ Školní atlas světa, Kartografie Praha, 2012, ISBN 9788073930745